

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

RAPPORT 2020:12

Team Europa 2019

Team Europa 2019

Boverket

Titel: Team Europa 2019
Rapportnummer: 2020:12
Utgivare: Boverket, mars, 2020
Upplaga: 50 ex
Tryck: Boverket
ISBN tryck: 978-91-7563-698-6
ISBN pdf: 978-91-7563-699-3
Diarienummer: 1485/2020

Rapporten kan beställas från Boverket.

Webbplats: www.boverket.se/publikationer
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Förord

Boverket har under arbetsnamnet Team Europa tagit ett samlat grepp på myndighetens kontakter på Europeanivå. Syftet är att samla kunskap om initiativ, kontakter och processer för att i framtiden kunna vara mer proaktiva än reaktiva i EU-samarbetet. Teamet består av medarbetare från olika delar av myndigheten. Det finns förstås många fler inom Boverket som arbetar med EU-relaterade frågor, och deras arbeten knyts successivt till Team Europa. Tanken är att vi tillsammans som grupp ska integrera bygg-, bostads-, finansierings- och planeringsfrågor i ett EU-perspektiv och vara till hjälp för myndighetens bredare insikter i EU-samarbetet. Till denna rapport har Daniel André, Sara Elfving, Oskar Gramstad, Ieva Kisieliute, Rebecka Mogren, Mikael Näslund, Martin Wiss och undertecknad bidragit med texter.

Karlskrona, mars 2020

Olov Schultz
chef internationella sekretariatet

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning och läsanvisningar	7
EU-RELATIONER	9
Sverige i Bryssel.....	9
Europeiska rådet och Allmänna rådet.....	9
Europeiska unionens råd	9
Europaparlamentet.....	12
Europeiska kommissionen	13
FYSISK PLANERING	23
Bakgrund – EU:s kompetens, finansiering osv.	23
Infrastruktur för transporter och energi	23
Vatten	24
Regional utveckling	24
Stadsutveckling	25
BOSTADSPOLICIER.....	29
Bakgrund – EU:s kompetens, finansiering osv.	29
Arbetsgrupp om bostäder inom Urbana Agendan	29
BYGGANDE	33
Bakgrund – EU:s kompetens, finansiering m.m.	33
Inre marknaden och byggprodukter	33
Kommittologi.....	33
Marknadskontroll.....	34
Byggnadsindustrins kompetens: Construction 2020.....	34
Byggnaders energianvändning	35
EU:S STRUKTURFONDER INOM VÅRT ARBETSFÄLT	39
Strukturfondernas användning inom Sverige.....	39
Interreg - gränsregionala, interregionala, transnationella program....	42
SLUTSATSER OCH FRAMTIDA ARBETSINRIKTNING	43
Slutsatser	43
Framtida arbetsinriktning.....	44

Sammanfattning

Boverkets arbete ”Team Europa” syftar till att:

- ge Boverket förbättrade påverkansmöjligheter i EU-samarbetet som berör myndighetens verksamhetsområde genom att utveckla information och kontaktnät, så att vi aktivt kan påverka agendor i början av beslutsprocesserna. Det stärker svenskt inflytande och minskar risken för tungrodda reaktiva insatser.
- ge GD och ledningen information och stärkta möjligheter till strategiska val i frågor där EU-samarbetet har betydelse för vår verksamhet.
- möjliggöra en strategisk dialog mellan Boverket och regeringen/Regeringskansliet om myndighetens roll i EU-samarbetet och i det stundande EU-ordförandeskapet våren 2023.
- ge alla boverkare tillgång till en samlad EU-information så att var och en kan se vad som är relevant för det egna arbetet.

I denna rapport beskrivs Boverkets EU-horisont och aktuella EU-initiativ som berör Boverkets verksamhetsfält.

Inledningsvis ges en överblick av Sveriges EU-relationer och relevanta parter inom Boverkets arbetsområden, bland annat ett flertal generaldirektorat inom Europeiska kommissionen och svenska organisationer som har representation i Bryssel.

Därefter kommer tre sakorienterade avsnitt med aktuella frågor och initiativ inom fysisk planering, bostadspolicier och byggande. EU:s Urbana agenda och Tysklands lansering av en ny Leipzig-stadga påverkar stadsutvecklingsarbetet. Regeringskansliets medverkan i Urban Development Group och Boverkets samarbete kring detta, liksom i förnyelsen av den Territoriella agendan har betydelse i den kommande sjuårsperioden. Den Urbana agendan omfattar även bostadsfrågor, där arbetsgruppen lagt ett förslag till handlingsplan.

Kommissionens förslag om en Grön Giv (Green Deal) berör flertalet av våra frågor, men alldeles särskilt initiativ för byggsektorns utveckling med handlingsplaner för cirkulär ekonomi, loggbok för byggnader, livscykelanalyser och handlingsplan för renovering. Boverket deltar aktivt i genomförande av rättsakter som direkt berör myndigheten såsom byggproduktförordningen, hissdirektivet, linbaneförordningen och flera rättsakter kopplade till byggnaders energiprestanda. Myndigheten bistår

regeringskansliet vid utveckling av rättsakter som är aktuella för revision; ett exempel under 2019 har varit dricksvattendirektivet och nära förestående i framtiden är byggproduktförordningen.

I dagsläget deltar Boverket i den svenska övervakningskommittén för de svenska strukturfonderna. Medel från strukturfonderna kan användas till projekt inom Boverkets verksamhetsfält. Vi beskriver därför i ett avsnitt EU:s strukturfonder inom vårt arbetsfält. Framöver kan det även finnas anledning för Boverket att delta i projekt som finansieras av fonderna.

Avslutningsvis drar vi några slutsatser av vad vi gjort hittills och tar där-
efter upp några frågor som är aktuella att arbeta med under 2020.

Inledning och läsanvisningar

Boverkets Team Europa sattes samman 2019 i syfte att arbeta för att stödja det svenska EU-samarbetet. Boverket vill inom myndighetens verksamhetsområde i ökad omfattning aktivt bidra till att Sverige får genomslag för goda idéer i det europeiska samarbetet och har därför etablerat denna arbetsgrupp.

Boverket har hittills specifika erfarenheter av att delta i kommissionens arbete med byggproduktförordningen, hissdirektivet och linbaneförordningen samt närliggande rättsakter såsom ekodesigndirektivet och dricksvattendirektivet. Boverket har även arbetat med att beskriva hur EU på olika sätt påverkar förutsättningarna för den svenska bostadspolitiken, hur EU:s miljöpolitik inverkar på fysisk planering, och hur städerna och regionerna utvecklas. Team Europa utvecklar myndighetens gemensamma kunskap.

Denna rapport innehåller den kartläggning Team Europa sammanställt under 2019. Den innehåller både en grundläggande beskrivning över olika institutioner som berörs av myndighetens verksamhetsområde, och en del spaningar om vad som hänt under 2019 samt vad som är på gång i den närmaste framtiden.

EU-RELATIONER

Sverige i Bryssel

Sverige har en officiell permanent representation i Bryssel, en statlig myndighet. Även andra svenska organisationer har etablerat sig på plats i Bryssel för att hålla sig uppdaterade och kunna delta aktivt i det EU-samarbete som pågår.

Sveriges ständiga representation

Svenska statens representation i Bryssel är Sveriges största utlandsmyndighet med ca 120 medarbetare permanent på plats. Den huvudsakliga rollen är att delta i förhandlingar på EU-nivå och att delta i kommittéer som förbereder möten i Europeiska rådet, Europeiska unionens råd (ministerrådet) och förberedande toppmöten (Coreper).

Andra offentliga företrädare och branschföreningar

Statliga myndigheter som VINNOVA, ett flertal svenska regioner, liksom Sveriges kommuner och regioner, har representation i Bryssel för att informationsbevaka, delta i lobbyverksamhet och påverka på ett tidigt stadium.

Branschföreningar är i viss mån på plats men deltar ofta i EU-arbetet genom medlemskap i europeiska branschföreningar.

Europeiska rådet och Allmänna rådet

Europeiska rådet består av medlemsstaternas stats- eller regeringschefer, kommissionens ordförande och en permanent ordförande. Det sammanträder minst två gånger i halvåret i Bryssel och lägger fast riktlinjer för den övergripande politiken.

Förberedelserna inför Europeiska rådets möten samordnas av Allmänna rådet, som även ansvarar för flera tvärpolitiska områden. Allmänna rådet består huvudsakligen av ministrar med ansvar för EU-frågor från alla EU:s medlemsländer. Europeiska kommissionen företräds vanligen av en kommissionär. Allmänna rådet sammanträder en gång i månaden.

Europeiska unionens råd

Europeiska unionens råd, även kallat ministerrådet, förhandlar om och antar EU-rättsakter, vanligen tillsammans med Europaparlamentet. Det är EU:s ordförandeland som är ordförande i rådet och i dess arbetsgrupper, och för specifika sakfrågor samlas medlemsstaternas ministrar inom berört område.

Coreper I och II

Det finns två huvudgrupper som hanterar förhandlingar, och där medlemsländerna företräds av personer från sina ständiga representationer (ibland med bistånd från tillresta sakkunniga). Uppgiften är att förbereda frågor som ska upp på rådsnivå. Beredningen innebär att arbetet samordnas, och kompromisser och överenskommelser bereds för beslut i rådet.

I gruppen Coreper I bereds frågor om jordbruk/fiske, konkurrenskraft, utbildning/ungdom/kultur/idrott, sysselsättning/socialpolitik/hälso- och sjukvård/konsumentfrågor, miljö, transport/telekommunikation/energi.

I gruppen Coreper II bereds frågor av ekonomisk/finansiell karaktär, utrikesfrågor, allmänna frågor samt rättsliga och inrikes frågor.

Nuvarande och kommande ordförandeskap

Ordförandeskapet i ministerrådet roterar mellan medlemsländerna. Uppdraget innebär att leda möten i rådet på alla nivåer under sex månader. Ordförandeskapet genomförs i nära samarbete med två andra medlemsländer som ingår i samma så kallade trio. Trion sätter tillsammans upp mål med en gemensam agenda för viktiga frågor som ska avhandlas under dess 18 månader långa ordförandeskap.

Nuvarande ordförandeskap Rumänien – Finland – Kroatien

Finland hösten 2019

Prioriteringarna för Finlands ordförandeskap styrdes av mottot ”Ett hållbart Europa – en hållbar framtid”.

Finland drev under hösten 2019 bland annat på för att få in aspekten ”cirkulär ekonomi” avseende byggprodukter. Förhandlingarna antogs av ministerrådet i december 2019. Dessutom har Finland arbetat för att förhandlingarna om det reviderade dricksvattendirektivet ska bli klara. Det finns ett samarbete på nordisk nivå som gäller klimat- och livscykelanalyser, men det är för oss oklart om det drivs under ordförandeskapsflagg.

Kroatien våren 2020

Prioriteringarna för Kroatiens ordförandeskap styrs av mottot ”A strong Europe in a Challenging World”. Kroatien har aviserat fokus på en förbättrad konkurrenssituation, minskade ekonomiska skillnader mellan olika medlemsstater, en förbättrad infrastruktur och ett bättre samarbete för att förebygga organiserad brottslighet. Två plan- och byggrelaterade frågor som lyfts särskilt av ordförandeskapet är grön infrastruktur i städer samt mer cirkulära processer inom byggsektorn.

Nästa ordförandetrio Tyskland – Portugal – Slovenien

Med det tyska ordförandeskapet i ministerrådet påbörjas en ny trio som även inkluderar Portugal och Slovenien. Varje ordförandeland utarbetar ett eget program för sitt ordförandeskap. Detta program måste dock vara kopplat till den gemensamma agenda som trion förbereder för 18-månadersperioden. Viktiga frågor för denna trio är EU:s relation till Kina, medlemsförhandlingar med västra Balkan samt EU:s nya flerårsbudget från 2021. Frågan om eventuell utvidgning i västra Balkan kompliceras av Frankrikes veto i oktober 2019.

Under det tyska ordförandeskapet planeras bland annat en ny Territoriell agenda samt en ny Leipzig-stadga för städer att antas. Inom byggproduktområdet planeras en informell session i Hamburg redan i början av sommaren. Denna informella session är tänkt att hållas på statssekreterarnivå och med experter från byggindustri och organisationer. Det informella mötet kan resultera i dokument med visioner om byggproduktområdet, kanske kombinerat med aspekter om miljö och hälsa, men inte alltför tekniskt.

Sveriges ordförandetrio Frankrike – Tjeckien – Sverige

Sverige kommer att vara ordförandeland våren 2023 och ingå i en ordförandetrio tillsammans med Frankrike (våren 2022) och Tjeckien (hösten 2022). Vi har ännu inte fått någon kännedom om inriktningen för trions program.

Tjeckien har redan skapat en hemsida för sitt kommande ordförandeskap www.eu2022.cz/homepage/.

Sverige våren 2023

Enligt rapporter från tidigare ordförandeskap 2001 och 2009 hade förberedelsearbetet intensifierats två år innan det var dags. Det innebär att ett sådant arbete kommer att genomföras 2021. Innan dess vore det bra om Boverket kunde identifiera frågor som behöver belysas under 2023, ett förberedelsearbete för i år, 2020. Eftersom Sverige ingår i samma trio som Tjeckien, som är ordförande hösten 2022, kommer trions huvudsakliga och gemensamma prioriteringar att sättas ganska tidigt.

Under tidigare ordförandeskap har 250–300 ordförandeposter för olika möten och arbetsgrupper förberetts, något vi också bör vara beredda på inom våra områden. Sakkunskaper och språkkunskaper inom prioriterade områden har varit premierade. Vi kan utläsa i rapporterna att det under ordförandeskapet 2001 hölls en stor andel möten i Sverige, utspridda över hela landet. Under ordförandeskapet 2009 hölls färre möten i Sverige,

och de var mer koncentrerade, både av budget- och miljöskäl. Bland annat specialinreddes lokaler vid Frösundavik, där många möten hölls. Vi kan nog förvänta oss en ytterligare utveckling åt samma håll samt att möjligheter till en större andel distansmöten kommer att undersökas.

Regeringskansliet inledde sitt förberedande arbete inför ordförandeskapet i slutet av 2019.

Europaparlamentet

Sedan den 1 december 2009 delas den lagstiftande makten i EU av parlamentet och ministerrådet, vilka båda måste anta kommissionens förslag till förordningar eller direktiv. Parlamentet fick då även större makt vad gäller EU:s budget och beslutsrätt om EU:s internationella avtal. Parlamentet har även en viktig roll i framtagande av den Europeiska kommissionen. Ny kommissionsordförande utses efter Europaparlamentsvalet vart femte år. Europeiska rådet föreslår med kvalificerad majoritet en ny kommissionsordförande med hänsyn till det senaste Europaparlamentsvalet. Kandidaten måste därefter bli vald av Europaparlamentet och utses tillsammans med sin kommission av Europeiska rådet efter godkännande av Europaparlamentet.

Den 23–26 maj 2019 hölls val till Europaparlamentet. Valet innebar att såväl liberala EU-vänliga partier som EU-skeptiska partier och högerpartier ökade sina mandat. Mittenpartier (center-vänster och center-höger) tappade mandat. Det nya parlamentets första session hölls den 2 juli 2019. Partierna från medlemsländerna sluter sig samman i olika block. Det finns sju partiblock och en fraktion grupplösa.

Organisationen runt EU-parlamentarikerna

Av de 705 ledamöterna i Europaparlamentet är, efter Brexit, 21 av ledamöterna från Sverige. Det finns svenska ledamöter i de flesta av Europaparlamentets utskott. Europaparlamentets kontor i Stockholm informerar om vilka uppgifter Europaparlamentet har, hur det arbetar och om de politiska och lagstiftande beslut som fattas. Sverigekontoret representerar Europaparlamentet som institution, inte något svenskt eller politiskt intresse.

Partiblock	Nationella partier
EPP – Europeiska folkpartiet	bland andra tyska CDU, spanska Partido Popular, svenska Moderaterna och Kristdemokraterna.
S&D - Progressiva förbundet av socialdemokrater	bland andra tyska SPD och svenska Socialdemokraterna.
RE – Förnya Europa (tidigare Alliansen Liberaler och Demokrater för Europa)	bland andra de svenska Liberalerna och Centern.
G/EFA – De gröna / Europeiska fria alliansen	bland andra svenska Miljöpartiet.
ECR – Europeiska konservativa och reformister	bland andra polska Lag- och rättvisepartiet, svenska Sverigedemokraterna.
ID - Identitet och demokrati	bland andra franska Nationell samling och Dansk Folkeparti. Inga svenska partier deltar.
GUE/NGL – Europeiska enade vänstern/Nordisk grön vänster	bland andra svenska Vänsterpartiet.
GL – Grupplösa	

Partiblocken i Europaparlamentet.

Europeiska kommissionen

Europeiska kommissionen består av en ordförande och 27 kommissionsledamöter (kommissionärer), en från varje medlemsland. Europeiska kommissionen har sitt säte i Bryssel men även representationskontor i medlemsländernas huvudstäder. På stockholmskontoret arbetar bland annat personal som har samordningsfunktion för kommissionens landsrapport för Sverige.

Ursula von der Leyen från tyska partiet CDU valdes under sommaren som ordförande för kommissionen och tillträdde den 1 november 2019.

Kommissionen lägger fast strategier och politik för sitt arbete. Med utgångspunkt från detta föreslår sedan kommissionen lagstiftning, finansieringsprogram och årlig EU-budget som därefter Europaparlamentet och Europeiska rådet diskuterar och beslutar om.

Under sin kandidatur till kommissionsordförande gjorde Ursula von der Leyen en ambitiös programförklaring, "A Union that strives for more", som utgår från sex teman:

- A European Green Deal
- An economy that works for people
- A Europe fit for the digital age
- Protecting our European way of life
- A stronger Europe in the world
- A new push for European democracy

I programförklaringen beskrivs ambitioner om att göra Europa till världens första klimatneutrala kontinent genom att utveckla utsläppshandels-systemet, införa en klimatlag som gör EU klimatneutralt till år 2050 och satsa på cirkulär ekonomi.

Den nya kommissionsordföranden använder termen social marknadsekonomi och beskriver en fortsatt satsning på tillväxt för små och medelstora företag, ett nytt budgetinstrument för euroländerna och vidare arbete med bankunionen, kombinerat med en handlingsplan för implementering av den sociala pelaren, jämställdhet och anti-diskriminering.

Andra mål i programförklaringen är en rättvis beskattning av stora globala teknikföretag, etiska regler för användning av artificiell intelligens, en omfattande satsning på digital samordning. I frågor om migration och asylrätt vill den nya kommissionsordföranden se en förnyelse av Dublin-förordningen som reglerar mottagarland. Hon vill vidare att EU:s yttre gränsskydd med 10 000 Frontex-soldater ska komma på plats tidigare än 2027, få till stånd ett gemensamt EU-försvar samt stärka EU:s roll i världen. Sist, men inte minst, vill den nya kommissionsordföranden arbeta för ökad transparens och demokrati. Med start 2020 ska en ny tvåårig medborgardialog om Europas framtid, "Conference on the Future of Europe", öka invånarnas engagemang i EU. Samtidigt vill kommissionsordföranden ge parlamentet en starkare rätt att föreslå lagstiftning och därigenom demokratisera EU genom en mer transparent lagstiftningsprocess. Programförklaringen kan i dess helhet läsas här:

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_en.pdf

Sedan den nya kommissionen tillträtt, lanserade den i december 2019 ”the European Green Deal”. Den gröna given, även kallad ”EU:s nya tillväxtstrategi”, beskrivs som en färdplan inriktad på att göra EU:s ekonomi hållbar genom att förvandla klimat- och miljöutmaningarna till möjligheter tvärs över alla politikområden och göra omställningen rättvis för alla. Tanken är att mål om klimatneutralitet ska förankras genom en europeisk klimatlag. EU vill höja ambitionen och öka målet för minskade utsläpp till år 2030 från överenskomna 40 procent till minst 50 procent. Detta lyfter frågor om minskade avtryck från transportsektorn, översyn av energiskattedirektivet, genomförande av ny lagstiftning om utsläppshandel, justeringsmekanism för koldioxid, ansvarsfördelningen mellan länder, markanvändning (LULUCF – Land Use, Land Use Change and Forestry), en ny strategi för klimatanpassning, inverkan på vattenlagstiftning, samt den europeiska klimatpakten. Med en särskild mekanism, ”the Just Mechanism”, ska 100 miljarder euro mobiliseras i syfte att stödja de regioner och sektorer som påverkas mest av omställningen till en grön ekonomi.

Den nya sjuårsbudgeten och programperioden 2021–2027

EU arbetar med fleråriga budgetar och totalt är budgeten mer än 1 000 miljarder euro under en sjuårsperiod. Just nu förhandlas budgeten för programperioden 2021–2027. Den nya budgeten föreslås av kommissionen, trots Brexit, bli ungefär lika stor som i nuvarande programperiod. Det föreslås dock omprioriteringar i budgeten. Jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken föreslås få lite mindre, och frågor som rör migration, gränsskydd, säkerhet, försvar, forskning och klimat föreslås få lite mer. Kommissionen beskriver den nya budgeten som en modern budget för ett EU som skyddar, försvarar och sätter medborgarna i centrum. Flera medlemsländer har dock kraftiga invändningar mot budgeten och intensiva förhandlingarna pågår under våren 2020. Det återstår därför att se om det ekonomiska utrymmet till Green Deal kommer att bli så stort som kommissionens målbild om 100 miljarder euro.

Sammanhållningspolitiken står för en tredjedel

EU:s sammanhållningspolitik syftar till att minska regionala skillnader och ojämlikheter inom EU och står för en tredjedel av EU:s totala budgetram. Under perioden 2014–2020 har sammanhållningspolitiken en budgetram på drygt 350 miljarder euro. Under perioden 2021–2027 föreslås 330 miljarder euro gå till sammanhållningspolitiken, motsvarande en minskning med ca 6 procent jämfört med nuvarande period. Samtidigt

som kommissionen lade fram sitt förslag till budget i maj 2018 presenterades också nio förordningsförslag med bilagor som tillsammans ska reglera sammanhållningspolitiken i nästa period. Budgeten och förslagen till ramverk är nu föremål för intensiva förhandlingar mellan medlemsstaterna. Val till Europaparlamentet, bildandet av en ny kommission och Brexit har bidragit till att förhandlingarna dragit ut på tiden. När budgeten är fastställd och förordningarna är beslutade ska sammanhållningspolitiken omvandlas till nationella prioriteringar och program. För tillfället (i januari 2020) är bedömningen att budget och juridiskt ramverk kommer att antas under det tyska ordförandeskapet, hösten 2020.

Relevanta generaldirektorat och deras uppgifter

Kommissionen har flera avdelningar, så kallade generaldirektorat, som ansvarar för väl avgränsade administrativa uppgifter inom ett eller flera sakområden. Varje generaldirektorat leds av en generaldirektör. Generaldirektoraten inom kommissionen har ungefär samma uppgifter på europeisk nivå som ministerier eller departement har på nationell nivå. Varje generaldirektorat är underställt en kommissionsledamot, även kallad kommissionär.

DG ENV Miljö

Det här generaldirektoratet ansvarar för EU:s miljöpolitik, vilket bland annat innefattar förslag till och genomförande av initiativ och lagar som garanterar ett bra miljöskydd och förbättrar människors livskvalitet. Klimatfrågor ligger hos DG ENV, som samarbetar med DG Grow när det gäller initiativet till vägledning för miljödeklarationer av byggnader, Level(s).

DG REGIO Regional- och stadspolitik

Generaldirektoratet för regional- och stadspolitik ansvarar för EU-kommissionens strategier för regioner och städer. Sammanhållningspolitiken utgör ett viktigt verktyg för att nå EU:s mål för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning. Vart tredje år publicerar DG Regio en sammanhållningsrapport som följer upp hur sammanhållningen har utvecklats i EU:s regioner. I den senaste rapporten från 2017 framkommer bland annat att flera regioner vars BNP per capita ligger nära EU-genomsnittet har fastnat i en ”medelinkomstfälla”. Detta innebär att de är mindre produktiva och innovativa än regioner med högre BNP per capita, samtidigt som de har svårt att konkurrera med regioner med lägre BNP per capita på grund av högre arbetskraftskostnader och markpriser.

DG ENER Energi

Energi till byggnader inklusive verksamhetsenergi svarar för knappt 40 procent av EU:s slutliga energianvändning. DG Ener är EU:s generaldirektorat för energi och ansvarar för energipolitiken, EU:s inre energimarknad, förnybar energi, energieffektivitet, forskning och innovation samt kärnkraftsfrågor. För byggande är EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda (EPBD) av särskilt intresse. Här finns ramarna för krav på byggnaders energiprestanda och energideklarationer. Vidare är direktivet om ekodesign relevant, samt även direktiven om förnybar energi och energieffektivitet.

EU:s energiunion lanserades 2015 och syftar till att ge EU:s medborgare en säker, hållbar, konkurrenskraftig och ekonomisk energi. Det finns fem delar: försörjningstrygghet, integrerad energimarknad, energieffektivitet, klimat/dekarbonisering samt forskning, utveckling och konkurrenskraft. Flera av dessa delar har koppling till byggsektorn.

DG GROW Inre marknaden, industri m.m.

Generaldirektoratet för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag hanterar bland annat frågor om byggande, kemikalier och ekodesign. Boverket är särskilt aktivt genom att ha medarbetare som är utpekade av regeringen som svenska representanter gällande byggproduktförordningen, hissdirektivet och förordningen om linbaneanläggningar. DG GROW har också ansvar för standardiseringsförordningen, som är relevant för byggproduktområdet.

DG ECFIN Ekonomi och finans

Generaldirektoratet för ekonomi och finans ansvarar för kommissionens EU-policy gällande bland annat ekonomisk tillväxt och finansiell stabilitet. Bostadsbelåningsfrågan fortsätter vara viktig, och direktoratet har släppt diskussionsuppsatser på ämnet. Den svenska befolkningens relativt höga belåningsgrad uppmärksammades även i kommissionens landsrapport om Sverige för 2019.

DG ECFIN ska inte förväxlas med ECOFIN. ECOFIN (Ekofinrådet) är ministerrådet för ekonomiska och finansiella frågor. Alla EU-medlemsländers ekonomi- och finansministrar finns representerade i rådet, som tar fram EU:s gemensamma årliga budget. Man har även ansvar för EU:s ekonomiska politik och för EU:s finansmarknader.

DG JRC Joint Research Centre

Kommissionens gemensamma forskningscentrum stöder EU:s beslutsfattande genom oberoende och evidensbaserad vetenskaplig rådgivning.

Högkvarteret ligger i Bryssel och den årliga budgeten ligger på 330 miljoner euro. EU:s Policy Lab är en enhet inom forskningscentrumet inriktad mot:

- Foresight,
- Modelling,
- Behavioural Insights,
- Design for Policy.

Syftet med denna enhet är att utveckla samarbete, processer och verktyg för att stärka innovationskraften inom EU:s policy-arbete. Fokus ligger på att testa, experimentera och att använda sig av designmetodik. Ofta handlar det om att sätta samman ett designteam som hjälper till att närma sig frågor utifrån nya infallsvinklar, ofta med hjälp av visualiseringar.

JRC tycks också användas för att granska genomförandet av EU:s direktiv, åtminstone har så skett för direktivet om byggnaders energiprestanda.

DG Forskning och Innovation

Detta generaldirektorat ansvarar för EU:s politik för forskning, vetenskap och innovation som kan skapa tillväxt och jobb och ta itu med stora samhällsproblem. Under innevarande programperiod finns runt 80 miljarder euro att söka inom EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020. Målet med programmet är att se till att Europa levererar vetenskap och teknik i världsklass för att driva på den ekonomiska tillväxten.

Svenska offentliga och privata organ med EU-samarbete inom vårt arbetsfält

Kommuner

Göteborgs stad och Malmö stad har egna representationskontor i Bryssel.

Regioner

Central Sweden (Dalarna, Gävleborg och Örebro), North Sweden (Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland), Region Värmland, Region Östergötland, Kommunförbundet Skåne, Region Skåne, South Sweden (Småland, Blekinge, Halland), Stockholmsregionen och Västra Götalandsregionen har alla representationskontor i Bryssel.

Byggföretagen (tidigare Sveriges Byggindustrier)

Sveriges byggindustrier anställde under 2019 en person för att jobba i Bryssel inför det svenska ordförandeskapet. Att ha en person på plats bidrar till en ökad proaktivitet, dvs. det blir lättare för den svenska bran-

schen att lämna inspel i ett tidigt skede. Byggföretagen motsvaras på europeisk nivå av FIEC, European Construction Industry Federation.

Byggmaterialindustrierna

Sveriges Byggmaterialindustrier samlar flera specialiserade branschorganisationer och större företag under ett paraply, hanterar gemensamma frågor och är en viktig aktör när det gäller att förankra frågor som rör den europeiska byggproduktförordningen. De motsvaras på europeisk nivå av CPE, Construction Products Europe. Byggmaterialindustrierna är intresserade av miljövarudeklarationer, särskilt om de går att kombinera med företagets byggvarudeklarationer.

Vinnova och Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådet och Vinnova har ett gemensamt forsknings- och innovationskontor i Bryssel. Kontoret är en bas i arbetet med att följa och analysera utvecklingen inom EU:s ramprogram för forskning och innovation (Horizon). För nästa programperiod föreslås att tio procent av forskningsprogrammets medel ska gå till "mission-oriented innovation" inom fem områden: "cancer, climate change, healthy oceans, climate-neutral cities" samt "healthy soil and food". Skillnaden mot det utmaningsdrivna angreppssättet som fanns i Horizon 2020 är att "missions" ska vara mer tydligt avgränsade. Man definierar inriktningen för möjliga lösningar utan att specificera hur dessa lösningar ska se ut. Förhoppningen med detta angreppssätt är bland annat att möjliggöra samverkan mellan olika forskningsdiscipliner.

SIS – Svenska Institutet för Standarder

är den samlande standardiseringsorganisationen på svensk nivå och viktig att samarbeta med när det gäller tekniska frågor om standarder inom byggprodukter, byggande, hissar och linbanor. SIS är utsedd att representera Sverige i den europeiska standardiseringsorganisationen, CEN, och den internationella standardiseringsorganisationen, ISO. Genom deltagande i arbetet inom SIS går det därmed att påverka relaterad standardisering både på europeisk och internationell nivå.

Svensk Elstandard, SEK, och Svensk Informations- och Telekommunikationsstandardisering, ITS, samordnar det nationella standardiseringsarbetet på motsvarande sätt inom deras respektive områden.

Internationella organisationer som lobbar i Bryssel inom vårt arbetsfält

International Union of Property Owners

International Union of Property Owners (UIPI) organiserar EU-ländernas fastighetsägare. UIPI har arbetat aktivt inom EU:s Construction 2020. UIPI samarbetar även med bland annat EU-organisationer av aktörer inom industrin (t.ex. FIEC och EBC).

Svenska medlemmar: Villaägarnas Riksförbund och Fastighetsägarna.

International Union of Tenants

International Union of Tenants (IUT) organiserar EU:s hyresgästföreningar.

IUT har under 2019 delat ut European Responsible Housing Awards. Det svenska kommunala bostadsbolaget Skövde Bostäder var nominerat i kategorin "Fair financing for housing affordability". Marie Linder, nuvarande ordförande i Hyresgästföreningen, valdes under oktober 2019 till ny ordförande.

Svensk medlem: Hyresgästföreningen

Housing Europe

Housing Europe organiserar den allmännyttiga, kooperativa och sociala bostadssektorn.

Under 2019 har Housing Europe genomfört den andra upplagan av International Social Housing Festival där man bland annat undertecknade Lyonåtagandet (The Lyon Commitment). Åtagandet beskrivs av initiativtagarna som "A new deal for Housing". Housing Europe har även släppt rapporten "The State of Housing in the EU 2019" under året.

Svenska medlemmar: Sveriges Allmännytta, Riksbyggen och HSB.

CPE – Construction Products Europe

CPE är den europeiska motsvarigheten till Byggmaterialindustrierna.

EBC – European Builders Confederation

EBC organiserar små och medelstora byggföretag.

FIEC – European Construction Industry Federation

FIEC är den europeiska motsvarigheten till Byggföretagen (tidigare Sveriges byggindustrier). Tillsammans med CECE Committee for European Construction Equipment, EBC European Builders Confederation och CPE Construction Products Europe har FIEC tagit initiativ till "Con-

struction 2050 Alliance” som har inriktningen att bygga hållbart och lyfta fram byggsektorns politiska betydelse i Europa.

SBS – Small business standards

SBS arbetar med bland annat byggproduktförordningen ur perspektivet små och medelstora företag.

Organisationer kring energifrågor

Ett flertal europeiska organisationer samlar företag och nationella branschorganisationer i energiområdet kring installationer och energiförsörjning. Här följer ett urval av europeiska organisationer med svenska medlemmar.

Svenska kyl & värmepumpsföreningen är medlem i European Heat Pump Association (www.ehpa.org).

Fjärrvärmebranschen är genom Energiföretagen Sverige representerat i Euroheat & Power (www.euroheat.org), där ytterligare 13 svenska medlemmar representerar företag och akademi.

Energi- och Miljötekniska föreningen är svensk representant i REHVA (Federation of Heating, Ventilation and Air Conditioning Associations (www.rehva.eu)).

Elbranschen, från produktion till distribution, samlas i Eurelectric (www.eurelectric.org). Eurelectric anger att man har 34 medlemmar och 3 400 företag. Energiföretagen Sverige finns representerat.

Swedisol samlar svenska intressenter inom teknisk isolering och är medlem i europeiska isoleringstillverkarnas förening Eurima (www.eurima.org).

European heating industri ehi (www.ehi.eu) samlar de stora europeiska företag som tillverkar produkter för individuell uppvärmning, så som värmepannor. Även värmepumpar och kringutrustning omfattas. Enertech är svensk medlem.

Gasbranschen, som är mycket stor inom byggnadsuppvärmning utanför Sverige, samlar tekniska frågor i Marcogaz (www.marcogaz.org). Energas Sverige är svensk representant. Eurogas (www.eurogas.org) hantear huvudsakligen marknadsfrågor och har ingen svensk representation.

FYSISK PLANERING

Bakgrund – EU:s kompetens, finansiering osv.

Fysisk planering tillhör inte EU:s kompetensområden, men EU-samarbetet påverkar ändå förutsättningarna för fysisk planering. EU:s miljöpolitik, transportpolitik, energipolitik och urban- och regionalpolitik har inverkan på den fysiska planeringen. Boverket gav 2011 ut en rapport om ”EU:s påverkan på fysisk planering – en kartläggning av EU-initiativ inom miljöområdet”. Det har skett många förändringar sedan dess. För närvarande inriktar vi dock inte arbetet på någon uppdatering av den rapporten, utan undersöker istället pågående initiativ som påverkar fysisk planering.

Infrastruktur för transporter och energi

Inom EU är den transnationella planeringen av infrastruktur för transporter och energi av stor betydelse för den fysiska planeringen. Transeuropeiska transportnät (TEN-T) syftar till att främja logistiken inom infrastruktur och transport i EU och planerar för behovet av vägar, järnvägsnät och vattenvägar. Det ligger ett förslag om att åtgärder i TEN-T ska kunna bli bindande för medlemsstaterna att genomföra. Inom energiområdet finns på motsvarande sätt TEN-E, transeuropeiska energinät.

Transporter

År 2021 kommer förlängningar av stamnätsskorridorerna att införlivas i fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF). År 2023 ska det göras en översyn av TEN-T. Sverige vill att de nuvarande stamnätsskorridorerna, som idag bara sträcker sig till Stockholm, ska förlängas så att Sverige och Finland förbinds med TEN-T landvägen via Norrland.

Det kan finnas en koppling mellan transportinfrastrukturen norrut runt Bottenviken och strategiska hamnfrågor. I takt med ökade godstransporter via Nordostpassagen till och från Kina kan transportkorridorer norrut inom EU bli av allt större betydelse ur ett kontinentaleuropeiskt perspektiv. På hamnsidan så är det den befintliga hamnen i Narvik som förväntas bli viktigare, och så förefaller en ny hamn planeras i Kirkenes.

Om godsflödena förändras i framtiden så kan det få effekter för lokalisering av industrin. Den svenska bilindustrin har blivit mer knuten till den kinesiska marknaden, och i ett längre framtidsperspektiv kan fler industrier knutna till bilexport eventuellt välja att etablera sig i norra Sverige.

Det pågår en översyn av regionalstöd med riktlinjer för stöd till flygplatser, flygbolag och järnvägsföretag. Detta har stor betydelse för transportinfrastrukturen, särskilt i ett glest befolkat och vidsträckt land som Sverige.

Energi- och klimatplaner

EU har antagit en långtidsstrategi för klimatarbetet till år 2050. Styrningsdirektivet ställer krav på att medlemsländerna tar fram nationella energi- och klimatplaner. Ett kommissionsförslag om att skattenedsättning inte ska få ges till biodrivmedel som görs på grödor kan påverka dagens markanvändning. Ett nytt gaspaket om lagring av energi med vätgas och biogas samt en färdplan för energiinfrastruktur påverkar samhällsplaneringen. Av betydelse är även EU:s direktiv om infrastruktur för alternativa bränslen.

Vatten

Kommissionen planerar att före 2025 göra en översyn av all EU-lagstiftning inom vattenområdet:

- Vattendirektivet
- Dricksvattendirektivet
- Avloppsdirektivet
- Grundvattendirektivet
- Översvämningdirektivet.

Direktiven kan påverka tillåtligheten av projekt, infrastruktur, detaljplaner, bostadsbyggande m.m. Enligt SKR:s rapport för våren 2020 är det inte längre aktuellt att revidera ramdirektivet för vatten.

Regional utveckling

Ett av EU:s främsta mål är att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen. Sammanhållningspolitiken syftar till att minska regionala skillnader och ojämlikheter inom EU och genomförs i första hand genom olika struktur- och investeringsfonder. Regioner och städer kan söka medel från dessa fonder för att samarbeta och lära av varandra såväl inom som utanför det egna landets gränser. För att främja landsöverskridande utbyten finns särskilda gränsöverskridande, transnationella och interregionala program. Internationellt samarbete kan också ske inom ramen för en ”makroregional strategi” som syftar till att stärka förutsättningarna för ett fördjupat samarbete mellan länderna i en specifik region. EU:s strategi för Östersjöregionen var först ut och har bland annat som

mål att bidra till ett rent hav, ökad biologisk mångfald och utvecklade transportförbindelser.

Fysisk planering utgör inte ett av EU:s kompetensområden. Det hindrar inte att EU-förordningar och EU-direktiv inom flera olika sektorer får stor inverkan på svensk planlagstiftning och praxis. Konkreta exempel på detta är Natura 2000 och gränsvärden för miljö kvalitet i luft och vatten inom ramen för EU:s arbete för miljöskydd. Även EU:s energipolitik, transportpolitik, jordbruks- och landsbygdpolitik, konkurrens politik och sammanhållningspolitik har inverkan på den fysiska planeringen.

I arbetet med att stärka samverkan i den fysiska planeringen mellan olika politikområden och olika geografiska nivåer har EU:s medlemsstater en avgörande roll. Det är medlemsstaternas ministrar med ansvar för fysisk planering och territoriell utveckling som antar relevanta ramverk såsom *Territoriella agendan*. Den Territoriella agendan utgör ett ramverk för territoriell samordning av regionala utvecklingsfrågor. Den första Territoriella agendan antogs 2007, en reviderad version antogs 2011 och ytterligare en revidering planeras under hösten 2020.

Relevanta aktiviteter koordineras inom ramen för *Directors General meetings on territorial cohesion (DGTC)*. Dessa möten förbereds av *National territorial cohesion contact points (NTCCP)*. I Sverige är det Näringsdepartementet som bemannar dessa arbetsgrupper. Kommissionen bjuder in representanter från varje medlemsstat till en särskild *Expert Group on Territorial Cohesion and Urban Matters (EGTCUM)* i syfte att stärka koordineringen inom politikområdet.

För uppföljning, översikter och analyser av utvecklingen finns två viktiga aktörer. Kommissionen har tillgång till ett *Knowledge centre for Territorial Policies* som bland annat ansvarar för den territoriella modelleringsplattformen LOUISA. Inom ramen för regionala utvecklingsfonden finansieras det territoriella forskningsprogrammet ESPON. ESPON producerar territoriella analyser genom tillämpad forskning och varje medlemsstat representeras i övervakningskommittén. Sverige representeras av Näringsdepartementet och Boverket.

Stadsutveckling

Bakgrund – EU:s kompetens

EU:s strategier och policydokument anger mål för medlemsländerna när det utarbetas nationella program. Även om sådana dokument inte är juridiskt bindande så utbyts erfarenheter mellan länderna med syfte att upp-

fylla de överenskomna målen. Leipzig charter och EU:s Urbana Agenda utgör exempel på EU-strategier som inverkar på stadsutvecklingsfrågor.

Urban Development Group (UDG)

Begreppet stadsutveckling är bredare än fysisk planering och inkluderar i stort sett allt som rör samhällelig samlevnad. Det är inte heller en uttalad EU-kompetens, men medlemsstaterna har inofficiella ministermöten som rör stadsutveckling, Directors General responsible for urban matters (DGUM), och dessa möten förbereds av tjänstemän från medlemsstaterna i Urban Development Group (UDG). Mötena arrangeras av ordförandeländerna och även representanter för kommissionen deltar. Från svensk sida är det finansdepartementet som deltar i mötena.

Urbana Agendan

Några av medlemsstaterna – Tyskland, Frankrike och Nederländerna – är särskild pådrivande i stadsutvecklingsfrågor och ser gärna att det under deras ordförandeskap antas någon form av gemensam deklaration som innefattar stadsutvecklingsfrågor: Leipzig Charter, Marseille-deklarationen. Under det nederländska ordförandeskapet 2016 tog man steget vidare och etablerade en EU:s Urbana Agenda med fokus på bättre flernivåstyrning. Hittills har fjorton arbetsgrupper utvecklat förslag på olika teman, bland andra hållbar markanvändning, klimatanpassning, cirkulär ekonomi, bostadsfrågor, luftkvalitet och kulturmiljö. Sverige har inte deltagit på nationell nivå, men Helsingborgs stad har medverkat i gruppen för digital transformering, Malmö stad och Region Skåne i gruppen för mobilitet och Göteborgs stad i gruppen för energiomställning.

Urbact

Men det finns fler initiativ som specifikt inriktas på stadsutvecklingsfrågor. Urbact är ett program som ger städer möjlighet att samarbeta, utbyta goda exempel och hitta integrerade lösningar på problem och utmaningar som är vanligt förekommande i städer. I Sverige deltar ett tiotal städer. Programmet, med sekretariat i Paris, samfinansieras av den Europeiska regionala utvecklingsfonden, de 28 medlemsländerna, Norge och Schweiz. I varje land finns en nationell kontaktpunkt och för Sveriges del så finns den på Tillväxtverkets kontor i Malmö.

Urban Europe

Ett annat exempel är JPI Urban Europe, som är ett EU-finansierat samarbetsprojekt för samordnad forskning och som drivs av europeiska forskningsfinansierare med ekonomiskt stöd av EU:s forsknings- och innovationsprogram Horisont 2020 (som nästa år byter namn till Horisont Europa). Samarbetet syftar till att ge förutsättningar för att skapa urbana

områden som är attraktiva, hållbara och ekonomiskt livskraftiga. IQ Samhällsbyggnad deltar aktivt i projektet.

En generell tendens är att forskning och praktik kommer allt närmare varandra i ”mission-oriented” och innovativa ”Living Labs”. Holistisk, tvärssektoriell problemlösning får alltmer utrymme efterhand som allt fler inser att sektorsspecifika lösningar inte passar för stadsutveckling.

Leipzig Charter 2.0

Leipzigstadgan (Leipzig charter) är en politisk överenskommelse antagen vid ett informellt ministermöte under det tyska ordförandeskapet 2007. Dokumentet ger strategisk riktning för hur Europas städer ska utvecklas i en hållbar riktning. En reviderad stadga är planerad att antas hösten 2020. Den nya stadgan fastslår inriktning och principer för att nå klimatvänliga, inkluderande och produktiva europeiska städer samt viktiga förutsättningar och fokusområden för att stärka städernas utveckling.

BOSTADSPOLICIER

Bakgrund – EU:s kompetens, finansiering osv.

Bostadspolitiken tillhör inte EU:s kompetensområden, men EU-samarbetet påverkar ändå förutsättningarna för bostadspolitiken på den nationella nivån. Bland politikområden med potentiell inverkan på bostadspolitiken märks ekonomi- och finanspolitiken, socialpolitiken, urban- och regionalpolitiken, energipolitiken och migrationspolitiken. Därtill innebär konkurrens- och statsstödsreglerna restriktioner för handlingsutrymmet vad gäller bostadspolitiska åtgärder. På senare tid har bostadsfrågorna främst synliggjorts inom regional- och urbanpolitiken, inom ramen för EU:s urbana agenda. Med Amsterdampakten, som antogs av medlemsländerna år 2016 och lade grunden för EU:s urbana agenda, har frågan getts viss status även om EU formellt sett inte har något mandat inom bostadspolitiken.

Arbetsgrupp om bostäder inom Urbana Agendan

Partnerskapet för bostäder inom EU:s urbana agenda inrättades i slutet av 2015 och valde att fokusera sitt arbete på olika insatser för att öka utbudet av affordable (ekonomiskt överkomliga) bostäder av god kvalitet. Efter tre år (i december 2018) lade partnerskapet fram sitt förslag till handlingsplan.

12 åtgärder och förslag

Handlingsplanen listar 12 områden inom vilka partnerskapet har vidtagit åtgärder eller formulerat förslag. Ett område som har analyserats är hur EU:s statsstödsregler påverkar investeringarna i bostadssektorn. I syfte att få bättre lagstiftning och ökade investeringar föreslås ökad flexibilitet för medlemsländerna att definiera målgruppen för sociala bostäder i förhållande till statsstödsreglerna. Bättre kunskap gynnas bland annat av en databas som presenterar inspirerande europeiska exempel, liksom förslag om hur utvecklingen på bostadsmarknaden kan följas på såväl nationell som på subnationell nivå. Bättre finansiering ska främjas genom att förbättra städernas tillgång till EU:s olika fonder och andra investeringsmöjligheter. Partnerskapet efterfrågar även vidare policyutveckling inom ett flertal områden; exempelvis skydd för sårbara grupper, socialt ansvarstagande i byggsektorn och fysisk planering och markanvändning.

Påtryckning i bostadsfrågor

Trycket på kommissionen att agera för att underlätta bostadsförsörjningen i Europa kommer från flera håll. I mars 2019 registrerades ett så kallat medborgarinitiativ som under rubriken ”Housing for All” efterfrågar ett

juridiskt och finansiellt ramverk som bättre säkerställer tillgång till bostäder för alla i Europa. Bakom initiativet står hyresgästorganisationer, fackföreningar, sociala och kyrkliga organisationer, organisationer som verkar för mänskliga rättigheter, studentorganisationer, pensionärsorganisationer, stadsnätverk och privata individer.

Ett medborgarinitiativ som registreras har ett år på sig att samla en miljon underskrifter från åtminstone sju olika medlemsländer. Lyckas man med det måste kommissionen ta ställning till initiativet inom tre månader.

I juni 2019 gick tio europeiska storstäder¹ samman i ett *Open letter* för att uppmärksamma den nya kommissionen och det nya parlamentet på behovet av att kunna reglera korttidsuthyrning till turister på lokal nivå.

Många städer upplever att Airbnb och liknande delnings- och uthyrningsplattformar har påverkat möjligheten att tillgodose bostadsbehovet för lokalbefolkningen och att staden påverkas negativt när invånare, framförallt de med lägre inkomster, trängs undan på bostadsmarknaden. Det handlar även om möjligheten att ställa krav på att aktörerna ska samarbeta med myndigheter och tillhandahålla information om hyror.

Brevet tillkom mot bakgrund av ett rättsfall² i Europadomstolen med en fransk hotell- och turismorganisation (AHTOP) och Airbnb Irland som parter. Rättsfallet handlar i stora drag om man ska betrakta den plattform som Airbnb tillhandahåller som en informationstjänst eller som traditionellt fastighetsmäkleri. Den franska parten hävdade att tjänsten är att anse som fastighetsmäkleri och menade att Airbnb Irland ska följa fransk lagstiftning som reglerar detta. Airbnb Irland åberopade direktiv 2000/31 som reglerar vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden och hävdade att Airbnb har rätt att tillhandahålla tjänsten fritt på den inre marknaden. I december 2019 dömde Europadomstolen till Airbnbs fördel. Domstolen fann att Airbnbs verksamhet faller under det så kallade e-handelsdirektivet. Domstolen konstaterade även att Airbnb kan motsätta sig åtgärder som begränsar friheten att tillhandahålla tjänsten och som inte notifierats i enlighet med artikel 3(4)(b) i nämnda direktiv. En medlemsstat får i undantagsfall, och om vissa villkor är uppfyllda, vidta åtgärder som strider mot förbudet att begränsa den fria rörligheten av tjänster från en annan medlemsstat. Innan en sådan åtgärd vidtas skall medlemsstaten bland annat ha anmält till kommissionen och till ursprungslandet sin avsikt att vidta åtgärder, vilket fransmännen inte hade gjort i det här fallet.

---

¹ Amsterdam, Barcelona, Berlin, Bordeaux, Bryssel, Krakow, Munchen, Paris, Valencia och Wien.

² Case C-390/18 Airbnb Ireland

Arbetet kring den sociala pelaren – hemlöshet

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter handlar om att ge människor nya och ändamålsenliga rättigheter som bygger på 20 viktiga principer. I stort rör det sig om lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden, rättvisa arbetsvillkor samt social trygghet och social integration. Princip nr 19 handlar om ”Boende och stöd för hemlösa”. Här stadgas följande:

- a. Subventionerade bostäder och bostadsbidrag ska finnas för dem som behöver det.
- b. Utsatta människor har rätt till lämplig hjälp och skydd mot avhysning.
- c. Hemlösa ska erbjudas lämpligt boende och lämpliga tjänster för att främja social inkludering.

Sociala frågor har fått större uppmärksamhet...

När Europaparlamentet, rådet och kommissionen gemensamt undertecknade den europeiska pelaren för sociala rättigheter i november 2017 gav de sitt stöd för pelarens principer och rättigheter. Mycket av det som faller inom pelaren ligger inom medlemsländernas kompetensområde, och även arbetsmarknadens parter och civilsamhället är viktiga aktörer. EU:s institutioner ska med olika initiativ stödja genomförandet och staka ut riktningen. Den sociala pelaren följs bland annat upp med indikatorer i en social resultattavla inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den europeiska planeringsterminens huvudsakliga fokus är budgetdisciplin och makroekonomisk stabilitet, men sociala frågor har fått större uppmärksamhet över tid och sedan 2017 ska planeringsterminen även stödja framsteg inom den sociala pelaren, inklusive princip 19.

...vilket avspeglas i kommissionens landrapporter

FEANTSA³ har granskat den senaste planeringsterminens landrapporter och konstaterar bland annat följande:

- Analyserna över bostadssituationen i medlemsländerna har blivit bättre. Det handlar inte längre enbart om bostadsmarknaden som en finansiell risk utan också om bostadsmarknadens sociala funktion. Antalet medlemsländer som har fått en rekommendation som rör bostadsmarknaden har fördubblats jämfört med föregående år.

---

³ FEANTSA är en europeisk federation för nationella organisationer som arbetar med hemlöshetsfrågor.

- Hemlöshet har kommit inom kommissionens radar och får nu ökad uppmärksamhet. Hemlöshet nämns specifikt i elva landrapporter. I två fall avspeglas detta för första gången i landsspecifika råd.
- Med koppling till nästa strukturfondsperiod lyfter kommissionen fram vikten av att investera i sociala och ekonomiskt överkomliga bostäder, liksom i relevanta social- och hälsovårdstjänster. Fem medlemsländer fick en särskild rekommendation på detta tema och totalt nio medlemsländer fick rådet att prioritera den typen av investeringar i nästa period.

BYGGANDE

Bakgrund – EU:s kompetens, finansiering m.m.

EU-fördraget (FEU), hela Art. 5, särskilt p.2:

Enligt principen om tilldelade befogenheter ska unionen endast handla inom ramen för de befogenheter som medlemsstaterna har tilldelat den i fördragen för att nå de mål som fastställs där. Varje befogenhet som inte har tilldelats unionen i fördragen ska tillhöra medlemsstaterna.

Fri rörlighet för varor: avdelning II i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF).

Slutsats: EU har kompetens inom områden där unionen särskilt utpekats att ha det (exempel: varor). Annars ligger kompetensen kvar hos medlemsstaterna (exempel: byggnader).

Inre marknaden och byggprodukter

Den enkla beskrivningen av kompetensfördelningen är att byggprodukter som kan transporteras långa sträckor och är föremål för fri handel på den inre marknaden ligger under EU-kompetens och regleras genom byggproduktförordningen. Byggnader säljer vi inte över gränserna, och hur vi sätter ihop produkterna till en färdig byggnad ligger under nationell kompetens och regleras i nationell lagstiftning. Det finns vissa undantag, exempelvis har EU reglerat byggnaders energiprestanda i enlighet med FEUF art 194. EU kommer också med rådgivande och vägledande initiativ utanför sitt kompetensområde för att, enligt egen uppgift, vägleda de medlemsländer som inte kommit så långt själva. Det gäller exempelvis miljödeklarationer av byggnader där EU-kommissionen har tagit fram ett system som kallas för Level(s).

Kommittologi

EU-kommissionen biträds normalt av en kommitté för respektive rättsakt, vilket anges i själva rättsakten. Sedan Lissabonfördraget antogs har den här typen av kommittéer endast en rådgivande roll, och det är EU-kommissionen som är beslutande. Samtliga kommittéer sammanträder ett par gånger om året.

Inom Boverkets ansvarsområde ligger framförallt hissdirektivet, linbane-förordningen och byggproduktförordningen. Sveriges delegater utses av regeringskansliet. Sedan ett antal år tillbaka är det personer anställda på Boverket som ingår i delegationerna, men det är inte Boverket som myn-

dighet som deltar utan medlemsstaten Sverige. Samtliga inspel och synpunkter är föremål för gemensamberedning och resulterar i en instruktion som Sveriges delegater får med sig till mötet. Delegaterna återrapporterar till regeringskansliet i direkt anslutning till mötets avslutande.

Till respektive kommitté finns det rådgivande grupper som sammanträder vid behov, normalt sett ett par gånger om året, och behandlar mer tekniska frågor. Dessutom sammankallas undergrupper med specialister vid behov. Exempel på sådana undergrupper är frågor om brandskydd samt om farliga ämnen.

För standardiseringsförordningen ligger ansvaret hos UD och Kommerskollegium. Boverket deltar inom myndighetens kompetensområden i regeringskansliets beredning av svenska ståndpunkter till de frågor som ska tas upp i detta sammanhang.

Frågor som rör Ekodesigndirektivet och dess genomförandeförordningar hanteras främst av Energimyndigheten, men även här biträder Boverket med sakkunskap i frågor som berör oss.

Boverket bistår även regeringskansliet vid förhandlingar inom närliggande områden, exempelvis gällande den revidering av dricksvattendirektivet som pågått ett par år och förväntas gå i mål 2020.

Marknadskontroll

Sommaren 2019 antogs en ny europeisk marknadskontrollförordning. Förordningen ersätter delar av nuvarande lagstiftning kring marknadskontroll och kommer att bli tillämplig fullt ut från 2021. Förordningen anger bland annat minimibefogenheter för medlemsstaternas marknadskontrollmyndigheter. För Boverkets del påverkas marknadskontrollen av hissar, linbaneanläggningar och byggprodukter. Förordningen föreskriver att det ska finnas fasta mellanstatliga samarbetsgrupper, de som redan idag finns under rubriken AdCo-grupper.

Byggnadsindustrins kompetens: Construction 2020

Under programperioden 2014–2020 har kommissionen stimulerat utvecklingen inom den europeiska byggsektorn genom CONSTRUCTION 2020. 2013 sjösatte kommissionen en handlingsplan, baserad på en strategi för hållbar konkurrenskraft i byggsektorn och dess företag - "Strategy for the Sustainable Competitiveness of the Construction Sector and its Enterprises" (COM (2012) 433 final). Planen omfattar frågor som rör investeringar, forskning, innovation, entreprenörskap, resurseffektivitet och

arbetsmiljö inom byggsektorn. Den ska även stimulera inre marknaden och ta bort barriärer för handel och internationella affärer.

Inom Construction 2020 finns bland annat ett strategiskt forum på högnivå samt fem tematiska grupper:

TG 1 – stimulera önskvärda investeringar, bland annat för renovering och innovation

TG 2 – utveckla kompetensen inom branschen – företag och anställda

TG 3 – förbättra resurseffektivitet, miljöprestanda och affärsmöjligheter, bland annat hållbart byggande, harmonisering av byggstandarder för optimalt nyttjande av naturresurser

TG 4 – stärka den inre marknaden specifikt för byggsektorn, byggnormer, standarder för byggnadsmaterial, offentlig upphandling, konkurrens- och statsstödsregler.

TG 5 – främja den globala kompetenskraften för EU-ländernas byggföretag, samordning av eurokoder, harmonisering av standarder och globala byggregler.

Boverket har i överenskommelse med RK deltagit i några av dessa tematiska grupper.

I den nya programperioden 2021–2027 kommer fortsättningsarbetet att benämnas Construction Europe. Arbetet kopplar till EC Action Plan Circular Economy, EC Renovation, Green Deal samt naturligtvis till den förestående revisionen av byggproduktförordningen, EU-samarbete kring livscykelanalyser, klimatdeklarationer och en s.k. loggbok för byggnader – en förteckning över vad en byggnad innehåller för material och produkter och var i byggnaderna dessa är placerade.

Byggnaders energianvändning

EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda har direkt inverkan på de svenska byggreglerna. I direktivet ges ramarna för hur en byggnads energiprestanda ska bestämmas och hur miniminivån för nya byggnader ska fastställas. Reglerna för energideklarationer finns även i direktivet. Direktivets första version beslutades den 16 december 2002 och skulle vara införlivat i medlemsstaternas lagstiftning senast den 4 januari 2006. Ett omarbetat direktiv beslutades 2010 och ändringar till detta direktiv beslutades i maj 2018. Ändringarna ska vara genomförda senast den 10 mars 2020. Energiprestandadirektivet förkortas EPBD och har beteckningen 2010/31/EU.

En byggnads energiprestanda ska enligt direktivet uttryckas i primärenergianvändning grundat på den levererade energin till byggnaden. Enheten (kWh/m² och år) ska vara samma i alla medlemsstaterna. Det finns även lydelse om att hänsyn ska tas till inneklimat, klimatskärm och hanteringen av förnybar energi. I energideklarationer ska byggnaders energiprestanda anges på samma sätt. I övrigt har medlemsstaterna stor frihet att utforma energikraven. I Sverige finns krav på klimatskärmens genomsnittliga värmegenomgångskoefficient U_m , och maximalt installerad eleffekt för uppvärmning.

Minimikraven för nya byggnader fastställs enligt en metodik beskriven i en delegerad förordning. Kommissionen har inte fastställt minimikravet utan detta avgörs av de nationella priserna, den teknik som används och energiförsörjningen. I ändringarna 2018 trycks särskilt på rapportering så att beräkningsmetoden för energiprestanda blir mer transparent och att jämförelser då kan göras mellan medlemsstaterna.

Energideklarationer används för att visa byggnaders energiprestanda och att föreslå förbättringsåtgärder. Det finns en europeisk webbportal för energieffektivisering av byggnader, Build Up.

Nyheter bland ändringarna 2018 berörde renoveringsstrategi, laddinfrastruktur och smarthetsindikator för byggnader.

Boverket har tillsammans med Energimyndigheten i uppgift att ta fram en renoveringsstrategi som ska rapporteras vart tredje år till EU-kommissionen. Renoveringsstrategin flyttades 2018 från Energieffektiviseringsdirektivet, EED, till Energiprestandadirektivet för byggnader, EPBD.

EU anser att byggnader utgör en god grund för elektrifiering av transportsektorn och har därför infört laddinfrastruktur i EPBD. Förslag om hur detta införs i BBR presenteras preliminärt under juni 2020.

Smarthetsindikatorn för byggnader är införd i artikel 8 i EPBD. Smarthetsindikatorn ska visa hur bra en byggnad är att till exempel låta användarna styra och övervaka energianvändningen, informera om eventuella avvikelser och samverka med elsystemet genom exempelvis reducerat effektbehov under kortare tider. I dagsläget tycks smarthetsindikatorn bli reglerad genom en delegerad förordning som beslutas under hösten 2020. Det innebär att inga svenska föreskrifter påverkas direkt. Smarthetsindikatorn kan möjligen bli en frivillig del i energideklarationerna.

Boverkets internationella deltagande i arbete kring EPBD är

- Concerted action som är en form av erfarenhetsutbyte mellan medlemsstaterna hur man genomfört EPBD. Vid olika sessioner under två dagar diskuteras olika aspekter på EPBD. Concerted action har möten 2–3 gånger per år, ofta omkring 150 deltagare. Personal från Boverket är svensk koordinator. Concerted action finns även för energieffektivitetsdirektivet EED och förnybarhetsdirektivet RES. Dessa koordineras i Sverige av Energimyndigheten.
- Personal från Boverket representerar Sverige i kommittén för Energi-prestandadirektivet när regeringskansliet inte har möjlighet att delta.
- En expertgrupp knuten till kommittén för energiprestandadirektivet arbetar för närvarande med de delegerade akterna som ska reglera smarthetsindikatorn. Personal från Boverket har utsetts av regeringskansliet till att vara svensk representant i arbetet.

EU:S STRUKTURFONDER INOM VÅRT ARBETSFÄLT

EU har flera olika struktur- och investeringsfonder samt program för territoriellt samarbete. Gemensamt för fonderna och programmen är att de ska användas för att genomföra EU:s sammanhållningspolitik genom att skapa hållbar tillväxt och minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europa.

Regionalfonden

Inom Boverkets verksamhetsfält ligger fokus främst på den europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), vars budgetmedel fördelas nationellt, regionalt, gränsregionalt, transnationellt och interregionalt. Näringsdepartementet och Tillväxtverket administrerar det svenska deltagandet, som beskrivs närmare längre ned i texten.

Socialfonden

Europeiska socialfonden (ESF) är EU:s främsta verktyg för att främja sysselsättningen i Europa. I fonden lägger EU och medlemsländerna in pengar, som sedan går till lokala, regionala och nationella projekt som skapar jobb, hjälper näringslivet och stärker kompetensen hos individer. Hur pengarna ur Socialfonden ska användas styrs av det nationella socialfondsprogrammet. I Sverige är det myndigheten Svenska ESF-rådet som ser till att medlen används på ett sätt som överensstämmer med både den nationella politiken och EU:s strategier.

Strukturfondernas användning inom Sverige

I Sverige rör det sig om Regionalfonden, Socialfonden, Havs- och fiskerifonden och Landsbygdsprogrammet.

Regionalfonden för regional tillväxt och sysselsättning

Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) investerar i tillväxt och sysselsättning för att stärka den regionala utvecklingen. Under perioden 2014–2020 har vi i Sverige åtta regionala strukturfondsprogram och ett nationellt regionalfondsprogram. De främjar planering för och investeringar i kommunikationer, innovation, digitalisering och företagande som skapar bättre förutsättningar för näringsliv, företagare och invånare. Under nuvarande programperiod deltar Boverket i övervakningskommittén för dessa program, en roll som gärna kan ges utrymme att utvecklas vidare.

Programmen har valt att prioritera fem av de totalt elva tematiska mål som har fastställts för sammanhållningspolitiken under perioden.

- 35 % av medlen investeras i små och medelstora företags konkurrenskraft
- 27 % av medlen investeras i stärkt forskning, teknisk utveckling och innovation
- 19 % av medlen investeras i övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer
- 11 % av medlen investeras i informations- och kommunikationsteknik
- 8 % av medlen investeras i hållbara transporter

Tre program har investerat i ”**Hållbar stadsutveckling**”, som är ett nytt insatsområde för perioden med särskilt öronmärkta medel. I Sverige är det bara de tre storstäderna; Stockholm, Göteborg och Malmö som har kunnat använda dessa medel. Totalt har cirka 50 miljoner euro avsatts till insatser för hållbar stadsutveckling, vilket motsvarar drygt 5 procent av de totala medlen från regionalfonden.

Det nationella regionalfondsprogrammet ska tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet genom att komplettera de insatser som genomförs i de åtta regionala strukturfondsprogrammen. Programmet ska identifiera och göra synergieffekter möjliga mellan regional, nationell och europeisk politik.

Cirka 17 miljarder kronor investeras totalt sett under perioden. Tillväxtverket är förvaltande myndighet för regionalfonden.

Socialfonden för kompetensutveckling, sysselsättning och integration

Europeiska socialfonden (ESF) ger stöd till insatser för kompetensutveckling, sysselsättning och integration på arbetsmarknaden. Under perioden 2014–2020 har Sverige ett nationellt program och åtta regionala handlingsplaner. Cirka 12 miljarder kronor investeras totalt sett under perioden. Svenska ESF-rådet är förvaltande myndighet för socialfonden.

Jordbruksfonden stödjer landsbygdsutveckling

Den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) stöder EU:s politik för landsbygdsutveckling. Varje land inom EU tar fram ett landsbygdsprogram som ska bidra till landsbygdsutveckling. Jordbruksverket är förvaltande myndighet för det svenska Landsbygdspro-

grammet som har fokus på miljö, hållbar utveckling och innovation. Cirka 4,4 miljarder kronor investeras totalt sett under perioden.

Havs- och fiskerifonden för hållbart fiske och vattenbruk och utveckling i kustbygd

Den europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) är med och finansierar EU:s havs- och fiskeripolitik. I Sverige används pengarna för att utveckla ett miljömässigt hållbart fiske och vattenbruk samt för att utveckla kustbygderna. Detta beskrivs i Havs- och fiskeriprogrammet för perioden 2014–2020. Cirka 1,5 miljarder kronor investeras totalt sett under perioden. Jordbruksverket är förvaltande myndighet även för detta program.

Programperioden 2021–2027

Inför nästa programperiod har kommissionen stärkt tematiken och formulerat fem politiska mål:

- ett smartare Europa
- ett grönare Europa
- ett mer sammanlänkat Europa
- ett mer socialt Europa
- ett Europa närmare medborgarna.

Inom ramen för den europeiska planeringsterminen lade kommissionen i februari 2019 fram en landrapport där Sverige rekommenderades att enbart prioritera mål 1 – ”ett smartare Europa”. Näringsdepartementet håller med om att Sverige bör prioritera detta, men lyfter att andra mål kan bli aktuella, främst mål 2 ”ett grönare Europa”. Stadsaspekten stärks ytterligare när 6 procent av regionalfondens medel öronmärks för satsningar på hållbar stadsutveckling.

I Sverige har regionerna spelat in sina prioriteringar och programmeringsarbetet har påbörjats. När ramverket är på plats efter avslutade förhandlingar i Bryssel ska Sverige presentera sina strategiska ställningstaganden. Två viktiga frågor är om medlen för hållbar stadsutveckling kommer att läggas i det nationella programmet och om det kommer vara möjligt för alla regioner att investera inom detta insatsområde.

Interreg - gränsregionala, interregionala, transnationella program

EU:s program för territoriellt samarbete (Interreg) främjar projektsamarbeten mellan länder och mellan regioner i olika länder. Det övergripande målet är att minska gränsers påverkan för att främja en harmoniserad utveckling i unionen som helhet. För varje sjuårig programperiod utarbetas fokusområden inom vilka projektansökningar kan få finansiellt stöd. De kan formuleras lite olika sinsemellan de geografiskt avgränsade programmen, men innehåller ofta element som hållbar tillväxt, gröna innovationer, klimatsmarta transporter och mobilitet.

Olika delar av Sverige deltar i sju olika *gränsregionala* program (Sverige-Norge, Öresund-Kattegatt-Skagerak, Botnia-Atlantica, Nord, Norra periferin och Arktis, Mellersta Östersjön, Södra Östersjön). Sverige deltar även i två *transnationella* program (Nordsjöprogrammet, Östersjöprogrammet) och två *interregionala* program (Europa, Urbact). Programmen finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden. År 2021 inleds den sjätte programperioden. Boverket har tidigare deltagit i styr- och övervakningskommittéerna för de transnationella programmen, men under den nuvarande period deltar Boverket endast i den nationella subkommittén till Östersjöprogrammet.

SLUTSATSER OCH FRAMTIDA ARBETSINRIKTNING

Slutsatser

Boverket har en aktuell bild av vilka ambitioner som den nya EU-kommissionen har och som berör våra verksamhetsområden. Det stärker vår roll att aktivt representera Sverige i de fall som regeringen utsett personal från Boverket till sådana positioner. Det gör att vi kan öka informationsgivningen till regeringskansliet och stärka GD:s dialog med politiken i frågor som rör myndighetens delaktighet i det svenska EU-samarbetet. Vi ser bland annat följande aktuella sakfrågor:

- Hur Sverige kan ta aktiv del av de finansiella möjligheter som EU:s Green Deal ger för utveckling av bostadsbyggande i Sverige samt svensk export av know-how och ombyggnad (kunskap, metoder och konkreta stadsbyggnadsprojekt) i andra EU-länder, knutet till Boverkets roll i regeringsuppdraget Smart City Sweden.
- Hur EU-kommissionens arbete med: klimatlag som kan göra utsläppsmål rättsligt bindande och få effekt på nationellt beslutade klimatåtaganden, konsekvensanalys av att eventuellt skärpa 2030-målen, handlingsplan för Cirkulär Ekonomi 2.0 och renoveringsstrategi inverkar på Boverkets arbete med loggbok för byggnader, klimatdeklarationer, livscykelanalyser och cirkulärt byggande.
- Hur många EU-länder utbyter idéer kring problematisk bostadsförsörjning, med koppling till arbetet inom EU:s Urbana Agenda.
- Hur förhandlingen av EU:s strukturfonder, främst Regionalfonden, avlöper för den nya programperioden 2021–2027, och vilka förutsättningar det ger för Sverige att ta del av finansiella medel i projekt som berör Boverkets verksamhetsområde. Boverket har under innevarande programperiod en plats i det svenska strukturfondsprogrammets övervakningskommitté, men har tidigare haft motsvarande funktion i de transnationella programmen för Östersjöregionen och Nordsjöregionen.
- Hur ett nytt upplägg för EU:s Territoriella Agenda påverkar den svenska regionala planeringen, och hur detta kan sammanlänkas med svenska nationella intressen i den fysiska planeringen.
- Hur Tyskland som nästa ordförandeland avser att lansera en Leipzigstadga 2.0 för städernas utveckling.

Framtida arbetsinriktning

Under 2019 har Team Europa utvecklat ett tvärsektorielt EU-samarbete inom Boverket och skapat vidgade externa kontakter som underlättar vår informationsinhämtning och påverkansmöjligheter. Under 2020 riktas fokus mot de nya förslag som lämnas av den nytillträdda kommissionen samt den samverkan som utvecklas mellan kommissionens Construction Europe-arbete för utveckling av byggnadsindustrin och det europeiska branschinitiativet Construction 2050 Alliance. Under året inhämtas även information om Nederländernas och Frankrikes EU-agendor inom Boverkets verksamhetsområden. Frankrike (ordförandeland våren 2022) är med i samma trio som Sverige (ordförandeland våren 2023) och en gemensam trio-deklaration är på väg att upprättas tillsammans med Tjeckien (ordförandeland hösten 2022). Samtidigt inhämtas information om hur dessa länders system tillvaratar nationella intressen i den fysiska planeringen.

Till de stora EU-relaterade frågor som rör Boverkets verksamhet, men som arbetsgruppen hittills inte belyst, hör den makroekonomiska utvecklingens inverkan på våra kreditgarantier och motsättningen mellan EU:s statsstödsregler och möjligheterna att införa någon form av social housing.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se